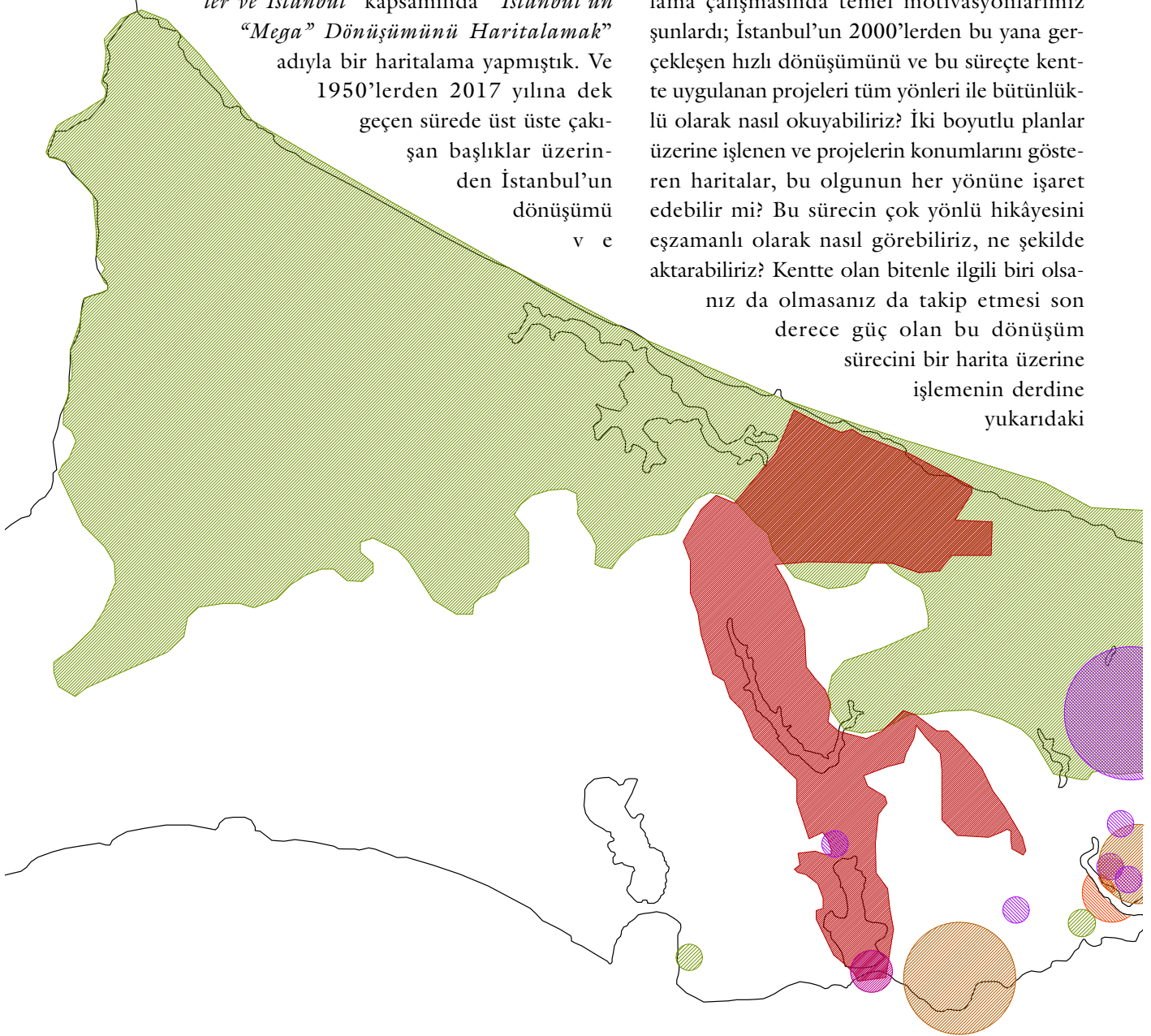

İstanbul'un "Mega" Dönüşümünü Haritalamak

Deniz Öztürk

Mimar.ist Dergimizin 58. sayısında dosya konusu olarak ele aldığımız *"Mega Projeler ve İstanbul"* kapsamında *"İstanbul'un 'Mega' Dönüşümünü Haritalamak"* adıyla bir haritalama yapmıştık. Ve 1950'lerden 2017 yılına dek geçen sürede üst üste çakışan başlıklar üzerinden İstanbul'un dönüşümü

buna karşı TMMOB ve sivil örgütlenmeler tarafından yürütülen mücadeleyi işlemiştik. Haritalama çalışmasında temel motivasyonlarımız şunlardı; İstanbul'un 2000'lerden bu yana gerçekleşen hızlı dönüşümünü ve bu süreçte kentte uygulanan projeleri tüm yönleri ile bütünlüklü olarak nasıl okuyabiliriz? İki boyutlu planlar üzerine işlenen ve projelerin konumlarını gösteren haritalar, bu olgunun her yönüne işaret edebilir mi? Bu sürecin çok yönlü hikâyesini eşzamanlı olarak nasıl görebiliriz, ne şekilde aktarabiliriz? Kentte olan bitenle ilgili biri olsanız da olmasanız da takip etmesi son derece güç olan bu dönüşüm sürecini bir harita üzerine işlemenin derdine yukarıdaki

● Mega Projeler	● Yeşil alan direnişleri
● Mahalle direnişleri	● Kültürel varlık hakkı
● Adalar	● Çok katmanlı direniş

ve benzeri sorular eşliğinde Mart 2016'da düşmüştük.

Mimar olarak yapılara, yapıyı çevreye, yeni yapılacaklara odaklanırken, bunların oluşmasında etmen olan politik, ekonomik, sosyal arka planı –bilsek bile– ifade etmenin yollarını es geçmek mimarlığın epeydir mustarip olduğu bir sorunsaldı. “Toplum yararına mimarlık” ile “mimarlık için mimarlık” ikilemi ya da “mimarlığa yol açın” şiarı tam da bu sorunsal ile bağlantılıydı bizce. Nihayetinde Dosyanın yazılarının yanı sıra kentte süregiden dönüşümü haritalama amacıyla da bu kez birbirleriyle senkronize bir biçimde çalışabilecek, Türkiye'nin siyasi dönemeçleri/kırılmalarını, bu süreçteki yasal değişiklikleri, o zamana dek yapılamayan ancak yasal değişiklikler yoluyla yapılabilen kentsel-doğal alan müdahaleleri ve bu müdahalelere karşı direnç gösteren, örgütlenen, yasal yollar ve/veya eylemlerle itiraz edenleri bir arada gösterebilecek bir çalışma yapmayı hedeflemiştik. Çizimlerin yanı sıra İstanbul'daki 6 mega projeyi infografiklerle özetlemeye ve grafiklerin hemen yanı başında direnişi göstermeye dair sayfalar da düzenle-

dik. Direnişi örgütleyen dayanışmalara + savunmalara sorduğumuz sorulara gelen yanıtları eklediğimiz bu sayfaların altında iletişim bilgileri de yer alıyordu.

Bu sayıda da ilgili haritalamayı detaylandırıp; mahalleler (gecekondu-dar-konut alanları -örneğin; Sulukule, Tarlabası, Ayvansaray, Tokluded, Okmeydanı, Şahintepe vd-, tarihi alanlar, köyler, kamusal alanlar, yeşil alanlar vd.), ekosisteme yönelik müdahaleleri de içerek şekilde geliştirip, dönüşümü karşı-hegemonya çabaları ile birlikte güncelledik. Tüm bu çizimler başka yollarla ve zaman içinde geliştirilmeye açık bir altlık olarak okunabilirler. Biz de üzerinde düşünmeye, çalışmaya devam ediyoruz, edeceğiz.

Deniz Öztürk, Y. Mimar (Doktora Öğrencisi), İTÜ, Mimarlık Fakültesi

Mapping of Istanbul's Mega Transformation

This paper describes the production process of the maps of Istanbul's mega transformation. These maps focus on the political and economic paradigms of Istanbul's mega transformation, the development and transformation process of the metropolitan city, stressing the solidarity groups who defend the city rights.

